

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Departamentul de Relații Internaționale și Integrare Europeană

PROGRAM MANAGERIAL

**Pentru dezvoltarea Departamentului de Relații Internaționale și Integrare Europeană în
perioada 2020 - 2024**

Lector univ. Dr. Gabriel Micu

București, august 2020

PROLEGOMENE

Școala Națională de Studii Politice și Administrative reprezintă un reper în sistemul educațional din România. Multiplele conexiuni cu domeniile de competență ale facultăților din cadrul acesteia determină DRIIE să dezvolte armonios, în studiile masterale pe care le organizează, o opțiune dezirabilă, nu doar pentru absolvenții altor Universități, dar și pentru cei care încheie studiile de licență în cadrul Școlii noastre.

În cei aproape 30 de ani de existență a DRIIE, conducerile succesive au fost asigurate de personalități notabile ale politicii externe românești, care au contribuit efectiv la realizarea unor obiective majore ale țării noastre în plan internațional. Întreg corpul profesoral care activează în acest Departament, atent selecționat în timp, a desfășurat o bogată și diversificată activitate, nu doar în ceea ce privește diseminarea informațiilor de specialitate către masteranzi, dar și în elaborarea de cercetări, studii și proiecte ale căror rezultate s-au regăsit în strategiile de acțiune ale multor departamente cu atribuții în materie, din cadrul administrației centrale și locale.

Profilul academic al DRIIE s-a conturat în strânsă legătură cu provocările la care evoluțiile din planul relațiilor internaționale le ridică în fața profesioniștilor în domeniu, extinzându-și preocupările și în segmente ale securității internaționale, strâns legate de buna gestionare a politicii externe promovate de actorii internaționali, atât cei statali, cât și cei non-statali.

Domeniul politicii externe a reprezentat nu doar aria mea de competență, ci și hobby-ul meu. Am coordonat de-a lungul timpului 5 proiecte de țară, pe teme sensibile, în cadrul Guvernului României și al Ministerului Afacerilor Externe, participând activ la construcții instituționale și politice, atât la nivel guvernamental, cât și neguvernamental. Preocuparea pentru pregătirea continuă în domeniu se reflectă în finalizarea a două doctorate, în istorie contemporană și drept internațional, absolvirea mai multor cursuri de specializare, în țară și în străinătate, publicarea a șase cărți de unic autor și a peste 30 de articole în reviste de specialitate indexate în baze de date relevante.

În programul managerial pe care îmi propun să-l implementez, în cazul în care voi fi ales, voi continua tradiția acestui Departament, recunoscută atât în țară, cât și peste hotare, prin racordarea permanentă la evoluțiile din sfera relațiilor internaționale, conectarea la cele mai noi metode și tehnici de predare, în conformitate cu legislația în vigoare, documentele strategice ale SNSPA, precum și a cerințelor manifestate de piața muncii.

În acest document se reflectă experiența mea profesională de peste 25 de ani în domeniul relațiilor internaționale, precum și cea managerială de 21 de ani, în care am activat atât ca diplomat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, cât și ca pedagog, începând din anul 2004, în calitate de cadru didactic asociat, iar ulterior, din 2016, ca lector universitar în cadrul DRIIE al SNSPA.

OBIECTIVE

Asigurarea unei pregătiri profesionale de calitate tuturor celor care optează să urmeze programele masterale ale DRIIE, cu un important rol în educarea masteranzilor în spiritul valorilor europene și a principiilor democratice, contribuind astfel efectiv la formarea elitelor în acest domeniu.

Continuarea și consolidarea rolului de furnizor de expertiză în domeniul politicii externe și, în acest sens, sprijinirea demersurilor instituțiilor statului român cu atribuții în materie, prioritar a Ministerului Afacerilor Externe, pentru promovarea valorilor care definesc interesul național. În acest sens, DRIIE va trebui să continue practica specifică unei instituții deschise și flexibile, care să asigure atât o pregătire de calitate, cât și conturarea unor vectori politici de urmat, la nivel național, european și internațional.

Consolidarea și extinderea profilului internațional pe care Departamentul și l-a creat de-a lungul existenței sale, specific în cadrul SNSPA.

Crearea cadrului instituțional care să ofere candidaților acumularea un bagaj de cunoștințe pre-masteral, necesar pentru înțelegerea aprofundată a disciplinelor care fac obiectul cursurilor promovate de DRIIE.

Promovarea unui sistem managerial democratic, transparent și participativ, care să confere activității DRIIE o dimensiune instituțională, academică, culturală, socială și civică. Utilizarea eficientă a tuturor resurselor umane, prin îmbinarea experienței celor care au creat istoria acestui Departament, cu a celor recent angajați în construcția și dezvoltarea sa.

SCOPURI

Calibrarea temelor abordate de studiile masterale organizate de DRIIE la realitățile internaționale, aflate într-o în continuă evoluție accelerată, prin actualizarea programelor masterale existente și promovarea de noi planuri tematice.

Asigurarea cadrului educațional pentru pregătirea permanentă a profesioniștilor care activează în departamentele de specialitate din cadrul ministerelor și agențiilor guvernamentale, dar și a celor din administrația publică locală care desfășoară proiecte cu elemente de extraneitate.

Elaborarea de studii și cercetări în domeniul relațiilor internaționale, ale căror rezultate să poată fi utile nu doar factorilor de decizie politică, dar și acelor din segmentul administrativ, care este chemat să înțeleagă și să aplice măsurile care se iau în domeniul politicii externe. Trăim într-o epocă în care vectorii de politică externă se întrepătrund tot mai mult cu cei de politică internă.

Crearea cadrului instituțional de consultare a opiniei publice și organizațiilor neguvernamentale cu preocupări în domeniul relațiilor internaționale, prin organizarea de conferințe, seminarii, mese rotunde, proiecte comune etc., conturând astfel dimensiunea civică a Departamentului.

Consolidarea, dezvoltarea și diversificarea activităților destinate cercetării, furnizarea de studii și analize orientate pe teme de actualitate în domeniul relațiilor internaționale.

MIJLOACE și INSTRUMENTE (educaționale, instituționale, cercetare)

Dezvoltare instituțională

Continuarea, consolidarea și diversificarea protocoalelor academice deja existente cu parteneri internaționali, precum și deschiderea de noi înțelegeri în acest context, atât în plan bilateral, cât și în context multilateral, precum cel pe care îl oferă recentul acord CIVICA, în concordanță cu prioritățile stabilite în noiembrie 2017 de către liderii europeni, în domeniul educației și culturii.

Evaluarea tuturor programelor masterale și, acolo unde este cazul, actualizarea acestora, de așa natură încât să răspundă noilor provocări apărute pe scena internațională, precum și ofertei educaționale existente în rețeaua CIVICA la care a aderat și SNSPA în anul 2019.

Consolidarea și diversificarea ofertei educaționale, dosare de acreditare, propuneri instituționale pentru lansarea de noi programe de învățământ.

Dezvoltarea multidimensională a ariei de preocupări în materie, evidențiază necesitatea organizării unor studii de licență, care se resimt în cultura de bază a celor care aleg să urmeze studiile masterale ale DRIIE.

Crearea de cursuri postuniversitare de scurtă durată, axate pe teme specifice, punctuale, mai puțin generale, după modelul celor organizate de SNSPA, în parteneriat cu IER, pentru pregătirea funcționarilor din administrație care urmau să ajute personalul, insuficient numeric, alocat pentru buna desfășurare a Președinției rotative a României la Consiliul U.E.

Realizarea de parteneriate cu instituții publice, atât din țară, cât și din străinătate (cu deosebire cele din spațiul european), prin care să se stabilească programe relevante de formare continuă.

Dezvoltarea unui cadru instituțional de consultare și dezbateri în domeniul relațiilor internaționale, atragerea unor cercetători valoroși, atât din SNSPA, cât și din afara acesteia, în proiecte comune în materie.

Creșterea numărului de cursanți, prin promovarea atractivă a ofertei educaționale, utilizând toate instrumentele care și-au dovedit eficiența în acest scop, cu precădere (dat fiind contextul) al componentei de informare on-line / social media.

Includerea unei publicații de profil în Thompson Reuters Web of Science.

Elaborarea unui mecanism de gestionare a documentelor care să elimine birocrăția excesivă și să faciliteze comunicarea între studenți, cadre didactice și personalul didactic auxiliar și administrativ care asigură serviciile DRIIE.

Modernizarea procesului educațional

Pentru a rămâne competitiv, DRIIE va trebui să-și centreze eforturile de modernizare pe două axe majore: calitate și eficiență, attribute care cresc șansele de a se menține și chiar dezvolta, fără să fie afectat de situații de criză, precum pandemia COVID 19, reducerea numărului de elevi care absolvă baccalaureatul sau fluctuațiile financiare.

Adaptarea curriculumului la nevoile pieței muncii, actualizarea programelor în funcție de evoluția cunoașterii și nevoile sociale, centrarea pe componente profesionale și transversale, diversificarea metodelor de pregătire practică, cum ar fi contractele cu potențialii angajatorii în acest sens, extinderea metodelor de învățare prin eLearning și a comunicării on-line.

Realizarea unui mecanism cu caracter permanent de analiză a calității programelor de învățământ și a procesului educațional (predare, evaluare), a tuturor participanților la procesul educațional (absolvenți, masteranzi, cadre didactice, parteneri Erasmus+).

Armonizarea ofertei educaționale cu alte modele existente în spațiul european și internațional, în mod deosebit a celor cu tradiție și performanțe notabile în domeniul relațiilor internaționale.

Întreprinderea demersurilor necesare recunoașterii internaționale a programelor DRIIE, care vor duce implicit la sporirea vizibilității și încrederii față de SNSPA.

Informatizarea corespunzătoare a serviciilor de secretariat, care să satisfacă așteptările studenților și, totodată, să asigure premisele unei memorii instituționale complete și bine organizată.

Dezvoltarea instituțională

Departamentul se distinge în arhitectura universitară a SNSPA printr-o cultură organizațională proprie, un profil special, conturat prin valori, simboluri, paradigme și relații umane, care trebuie promovate și în viitor, cu implicarea efectivă a noii generații.

Menținerea și consolidarea statutului de departament intersectorial, care se caracterizează printr-o abordare tematică globală și abordări interdisciplinare, acesta nefiind o facultate reductibilă la un domeniu sau „obiect” de studiu. DRIIE este o structură centrată pe procese și dinamici globale, precum relații internaționale, securitate, integrare europeană, care generează provocări epistemologice și necesită multă creativitate organizațională.

Consolidarea elementelor care individualizează DRIIE în spectrul unităților de învățământ, precum brandul propriu, prestigiu și specificitate. Integrarea acestor elemente în contextul mai larg al angajamentelor României în cadrul marii familii euroatlantice, în calitatea țării noastre de membră a UE și NATO.

Întărirea rezilienței instituționale la șocurile produse de evenimente nedorite, dar și la inerția birocratică specifică nu doar mediilor universitare, la evoluțiile rapide din mediile economic, social și digital, prin îmbunătățirea capacității de reacție organizațională.

Adaptare la noile condiții, precum scăderea numărului de studenți, pandemia, digitalizarea sau provocările diversității, prin dezvoltarea sistemului de învățământ de natură hibridă, prin care să se combine interacțiunea directă dintre profesor și masterand, singura metodă prin care se poate realiza plus valoarea actului educațional, cu formele de transmitere a informației on-line, care în zilele noastre devine o necesitate. În acest fel se pot asigura atât calitatea actului educațional, cât și reziliența instituțională în situații de criză, precum cea cu care ne confruntăm în prezent.

Perfecționarea managementului instituțional se va subordona imperativelor impuse de principiile democratice și valorile europene, democrația academică și, în context, pluralismul mediului universitar și al cercetării, principiile excelenței, responsabilității, predictibilității, colegialității,

transparenței instituționale și eficienței, nepolitizarea cunoașterii și eliminarea oricăror forme de partizanat politic, orientarea ofertei educaționale către nevoile și aspirațiile masteranzilor (în mod deosebit al cerințelor de pe piața muncii).

Crearea unui mecanism instituțional, de tipul analizelor SWOT, care să contribuie la stabilirea orientării strategice a DRIIE, prin implicarea directă a cadrelor didactice, masteranzilor, absolvenților, personalului relevant din administrația publică care își desfășoară activitatea în domeniul relațiilor internaționale, etc.

Resursa umană

Cadre didactice

Valorificarea expertizei cadrelor didactice cu experiență, pe toate palierele care definesc profilul academic al DRIIE și, corelativ, al colegilor din cadrul facultăților care intră în componența S.N.S.P.A., cu precădere al celor care se ocupă de segmentele destinate relațiilor internaționale. SNSPA trebuie să acționeze coerent în fața provocărilor crescânde cărora trebuie să le facă față, precum subfinanțarea sau diminuarea autonomiei reale universitare.

Încurajarea cadrelor didactice de a participa activ la optimizarea procesului educațional, prin crearea unui mecanism incluziv, care să reflecte caracterul colectiv al modului de gestionare a tuturor problemelor cu care confruntă DRIIE. Acesta va trebui să funcționeze cu participarea tuturor, în spiritul valorilor pe care SNSPA le promovează: democrație, deschidere și responsabilitate.

Continuarea și diversificarea practicilor deja existente privind implicarea activă a cadrelor didactice în activități de cercetare și consultanță în teme specifice DRIIE.

Organizarea de evenimente publice, atât în sfera internă a mediului academic, cât și în spectrul mai larg, în România și în străinătate, pe teme de actualitate și interes în domeniul relațiilor internaționale. Încurajarea cadrelor didactice de a-și prezenta rezultatele cercetărilor efectuate în acest context.

Armonizarea temelor de cercetare, precum și a celor care fac obiectul lucrărilor finale de disertație, cu direcțiile de dezvoltare care se conturează în prezent în plan european și internațional, cu accent pe rolul și contribuția pe care le poate avea România în contextul celor analizate.

Realizarea unor parteneriate de cercetare cu think tank-uri de profil, atât cele naționale, cât și internaționale, prin care să se asigure un feed-back adecvat la preocuparea crescândă a opiniei publice și actorilor nestatali față de evoluțiile pe care le înregistrează relațiile internaționale contemporane,. Prin acestea se vor crea premisele ca soluțiile identificate să implice societatea civilă, din ce în ce mai prezentă în diplomația publică, dar și pentru sporirea impactului cercetărilor efectuate, a caracterului multidisciplinar pe care astfel de studii îl presupune, precum și asumarea lor de către opinia publică.

Operaționalizarea eficientă a protocoalelor de cooperare din categoria Erasmus+, atât cu universitățile europene, cât și cu partenerii strategici ai acestora.

Masteranzii

Continuarea și perfecționarea practicii de consultare a masteranzilor, cu precădere a celor din etapa terminală, cu privire la oferta educațională a DRIIE, și calibrarea acesteia în raport de sugestiile relevante.

Implicarea masteranzilor în organizarea și desfășurarea evenimentelor publice organizate de DRIIE sau a celor cu element de extraneitate promovate de facultățile din cadrul SNSPA, la solicitarea acestora.

Utilizarea eficientă a programelor Erasmus+ destinate masteranzilor, nu doar în ceea ce privește utilitatea lor pentru pregătirea universitară a acestora, dar și pentru creșterea vizibilității SNSPA în alte centre universitare europene.

Crearea condițiilor care să asigure un dialog permanent, instituțional sau informal, între masteranzii care urmează cursurile DRIIE și cei care studiază în domeniul relațiilor internaționale în cadrul altor universități, din țară și din străinătate, valorificând în acest sens și oportunitățile oferite de noul statut al SNSPA de membru în consorțiul universitar european CIVICA.

Consolidarea și diversificarea ofertei educaționale în limbi străine, care să asigure mai multă vizibilitate și să genereze premisele atragerii de cursanți din alte țări, care doresc să beneficieze de expertiza oferită de cadrele didactice ale SNSPA

Resurse financiare

Creșterea numărului de locuri bugetate la programele de master organizate de DRIIE, nu doar a celor care se află în actuala ofertă educațională ci și prin acreditarea de noi programe, care să răspundă tendințelor actuale în cercetarea de specialitate.

Creșterea procentului de finanțare care să provină din servicii educaționale și de pregătire specializată, asigurată prin cursuri de scurtă durată, adaptate nevoilor manifestate de mediile public și privat.

Atragerea de fonduri pentru diversificarea formelor de predare și seminarizare, din programe internaționale special destinate acestui scop.

Atragerea unui număr crescut de studenți străini, rezidenți europeni sau din afara acestui spațiu.

Promovarea unor programe masterale și cursuri de scurtă durată pe teme interdisciplinare sau transdisciplinare, după modelul celui mai recent master denumit *Technology and Security*.

Identificarea și utilizarea unor surse de finanțare oferite spre accesare de Comisia Europeană, dar și a altor canale, precum Fulbright sau parteneriatele instituționale cu instituții publice sau private, pentru consultanță și cercetare.

PRIORITĂȚI STRATEGICE

1. Susținerea identității academice a DRIIE ca domeniu distinct de cunoaștere și formare, centrată pe o cultură organizațională proprie și pe nevoile concrete de calificare în domeniul relațiilor internaționale și al studiilor europene, generator de vectori de dezvoltare a politicii externe a României.
2. Promovarea parteneriatelor strategice cu instituții publice, organizații internaționale, rețele profesionale, institute de cercetări, mass media, societatea civilă.
3. Promovarea dimensiunii europene și a valorilor democratice în procesul de învățământ, atât în cadrul curriculumului cât și prin mobilitate și participări la programe Erasmus+ și la cele ale consorțiului universitar european CIVICA.
4. Susținerea cercetării, prin dezvoltarea resurselor din centrele deja existente, în domeniile evaluării, dezvoltării durabile, migrațiilor internaționale, diplomației, securității internaționale, studiilor latino-americane.
5. Cooperarea cu programele școlii doctorale ale SNSPA și participarea la proiecte specifice profilului DRIIE.
6. Inițierea și participarea la proiecte de dezvoltare a societății democratice la nivel național și internațional, prin valorificarea resurselor și experienței experților din DRIIE.